

Ελευθερία του Λόγου

«τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.»

ΕΤΟΣ Α.
ΑΡΙΘ. 1.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1868.

Τιμὴ ἑτησία, λ. 50
» ἑκάστ. φύλ. » 5

ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΑ.

Μικροί μου φίλοι.

Ἐπάρχει καθιερωμένη συνήθεια ἔσοι ἐκδίδουσι νέαν ἐφημερίδα νὰ προτάττωσι τὸ πρόγραμμά των: νὰ δημοσιεύωσι δηλονότι τοὺς λόγους, οἱ ὅποιοι τοὺς παρακινοῦν ν' ἀναδεχθοῦν τὴν ἔκδοσίν της, νὰ γνωστοποιῶν τὰς ἀρχάς των καὶ νὰ χαράττουσιν τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον σκοπεύουσι ν' ἀκολουθήσωσι. Τοῦτα εἶναι καὶ χρέος των καὶ δίκαιον: διότι τώρα οἱ ἄνθρωποι θέλουσι νὰ γνωρίζουσι πρῶτον τί τρέχει, καὶ ἔπειτα νὰ δώσωσι τὰ χρήματά των.

Τὴν συνήθειαν ταύτην ἀκολουθῶν καὶ ὁ συντάκτης «τῆς Ἐφημερίδος τῶν Παίδων» γνωστοποιεῖ εἰς τὰ ἀγόρια καὶ κοράσια τῶν Ἑλλήνων, ὅτι οἱ λόγοι, οἱ ὅποιοι συνήγγησαν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἦσαν οἱ ἑξῆς:

- α) Ἡ μεταξὺ ὄλων τῶν τάξεων τῆς κοινωνίας ἐπικρατοῦσα μεγίστη δίψα πρὸς μάθησιν, ἥτις, ἂν μὴ σβεσθῇ διὰ καθαροῦ καὶ ὑγιεινοῦ διανοητικοῦ ὕδατος, θὰ πληρωθῇ μὲ ἀκάθαρτον καὶ σσηπός.
- β) Ἡ παντελής ἔλλειψις καταλλήλων παιδικῶν ἀναγνωσμάτων εἰς τὴν γλῶσσάν μας· καὶ
- γ) Ἡ καθ' ἑκάστην ἀξάνουσα κυκλοφορία ἐξαχρειωτικῶν μυθιστορημάτων μεταφραζομένων ἐξ ἄλλων γλωσσῶν χάριν κερδοσκοπίας.

Ὁ σκοπὸς δὲ τῆς ἐκδόσεως τοιούτου φύλλου

εἶναι νὰ θέσῃ ἐντὸς τῆς συλλήψεως παντὸς παιδίου τοιαύτην ὕλην, ὅποια ὁμοῦ μὲ τὸ τερπνὸν θὰ ἐνόνῃ καὶ τὸ διδακτικὸν καὶ ὠφέλιμον, συνοδεύουσα πολλὰ τῶν δημοσιευομένων μὲ εἰκονογραφίας πρὸς σαφήνειαν τῶν λεγομένων καὶ τέρψιν τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν της, καὶ συνεργουσα τοιοιτοτρόπως εἰς τὴν κατὰ μικρὸν μὀρφωσιν ὑγιῶς δρέξεως πρὸς διδακτικά, πρακτικά καὶ ὠφέλιμα ἀναγνώσματα.

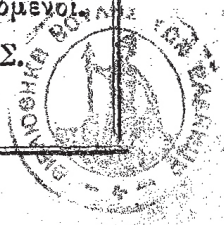
Ἄφου ἡ ἐφημερίς θὰ ἦναι διὰ παιδιὰ, εἶναι πάντῃ περιττὴ πᾶσα διαβεβαίωσις, ὅτι δὲν θὰ ἀναμιγνύεται εἰς τὰ πολιτικά, οὔτε θὰ δέχεται διατριβὰς ἄλλας εἰμὴ τὰς συμφωνοῦσας ἀκριθῶς μὲ τὸ πνεῦμα «τῆς Ἐφημερίδος τῶν Παίδων». Ὁ δρόμος της δὲ θὰ ἦναι καθαρῶς τοιοῦτος ὁποῖον ἡ ὀνομασία της ὑποδηλοῖ.

«Ἡ ἐφημερίς τῶν Παίδων» θὰ ἐκδίδεται ἄπαξ τοῦ μηνὸς εἰς τὸ σχῆμα καὶ μέγεθος τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ. Διὰ νὰ ἡμπορῇ δὲ ἑκάστον παιδίον νὰ τὴν ἀποκτήσῃ, ὀρίζεται ἡ μὲν ἑτησία συνδρομὴ της εἰς 50 λεπτά, ἡ δὲ κατὰ φύλλον εἰς πέντε.

«Ἡ ἐφημερίς τῶν Παίδων» δὲν δίδεται ἐπιπιστώσει εἰς κἀνένα, ἀλλ' ἀπαιτεῖ ἀπὸ πάντας προπληρωμὴν.

Πᾶσα ἡ ἀλληλογραφία καὶ πάντα τὰ φορῶντα ἐν γένει τὴν ἐφημερίδα τῶν παιδῶν εἶναι ἀνατεθειμένα εἰς τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς καὶ πρὸς αὐτὴν πρέπει ν' ἀποτείνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

Μ. Δ. ΚΑΛΟΠΟΘΑΚΗΣ.

ΣΤΟΡΓΗ ΘΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ.

Ἴδὲ φιλόστοργον μητέρα ὑπὸ τῶν ἑαυτῆς περικυκλωμένην τέκνων· μ' εὐσεβῆ τρυφερότητα στρέφει περίε τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀναλύεται ἀπὸ μητρικὴν ἀγάπην. Τὸ μὲν φιλεῖ ἐπὶ τῆς παρειᾶς, τὸ δὲ σφίγγει ἐπὶ τοῦ στήθους· τοῦτο καθίζει ἐπὶ τοῦ γόνατος, τὸ ἄλλο ἐπὶ τοῦ ποδός. Ἐνῶ δὲ, ἀπὸ τὰ κινήματα, τὰ φελλίσματα, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καταλαμβάνει τὰ πολυάριθμά των ζητήματα, εἰς τὸ μὲν ῥίπτει ἕν βλέμμα, εἰς τὸ δὲ λαλεῖ μίαν λέξιν· καὶ εἴτε συγκατανεύει, εἴτε ἀρνεῖται, μειδιᾷ ἢ ὀργίζεται, τὸ πᾶν γίνεται μὲ τρυφερὰν ἀγάπην. Τοιαύτη εἶναι ἡ Πρόνοια εἰς ἡμᾶς, καίτοι ἀπείρως ὑψηλὴ καὶ φοβερά· ὁμοιοτρόπως ἐπαγρυπνεῖ, παραμυθοῦσα τούτους, προβλέπουσα δι' ἐκείνους, ἀκροαζομένη ἅπαντας, καὶ βοηθοῦσα ἕνα ἕκαστον· ἂν δέ ποτε ἀρνηται τὴν αἰτουμένην χάριν, ἀρνεῖται διὰ νὰ παρακινήσῃ εἰς θερμότερας ἰκεσίας· ἢ ἂν φαίνεται ἀρνούμενη ἀγαθόν τι, καὶ αὐτὴ ἡ ἀρνησις ἀποθλέπει πρὸς ὄφελος.

ΤΙΜΟΘΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΙΣ.

« Πιάσατέ τον! Πιάσατε αὐτὸν τὸν σκύλον! Ἄχ, μᾶς ἤρπασε τὸ ψωμὶ καὶ ἔφυγεν! ἐφώναζεν ὁ Μαστρογιάννης τρέχων κατόπιν ἑνὸς σκύλου.»

« Ὑπομονή, τί νὰ γέινῃ· καλὸν ἦτο νὰ μὴ γέινῃ· ἀλλ' ἀφοῦ ἔγεινεν, ἄς νηστεύσωμεν καὶ ἡμεῖς μίαν ἡμέραν,» ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος.

Ὁ Μαστρογιάννης εἶχεν ἀγοράσει ἕναν ἄρτον καὶ ὁ Πέτρος μίαν βέγγαν καὶ ἐσυμφώνησαν νὰ συγγευματίωσιν· ἐνῶ δὲ ἤτοιμάζοντο νὰ κα-

θίσωσιν εἰς τὴν λιτὴν των τράπεζαν, ἤλθεν εἰς σκύλος κρυφίως καὶ ἀρπάξας τὸν ἄρτον ἔφυγε τρέχων εἰς τὴν καλύβην τοῦ κυρίου του. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἐκεῖ ἔθεσε τὸν ἄρτον εἰς τοὺς πόδας τοῦ μικροῦ του κυρίου Ἰακώβου καὶ ἤρχισε νὰ πηδᾷ καὶ νὰ σείη τὴν οὐρὰν του, ὡς ἂν εἶχε πράξῃ μέγα τι ἀνδραγάθημα. Ὁ μικρὸς Ἰακώβος λαβὼν τὸν ἄρτον ἐχάρη καὶ ἐπήνεσε τὸν σκύλον του, εἰπὼν, « Ἰδέ, μητέρα, ὁ Κάρολος μᾶς ἔφερεν ἕνα ἄρτον. Πόσον καλὸς σκύλος εἶναι!

« Ἀλλὰ φοβοῦμαι,» ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ του, « μήπως τὸν ἔκλεψε, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἔχω κλεμμένα πράγματα εἰς τὴν καλύβην, καὶ όταν ἀκόμη ὁ κλέπτης ἦναι σκύλος.» Ἐπειτα στραφείσα πρὸς τὸν σκύλον, « Κάρολε,—εἶπε,—μήπως ἔκλεψες τὸν ἄρτον; »

Ὁ σκύλος ἐξάρωσε καὶ καταβιάσας τὰ ὦτα καὶ τὴν οὐρὰν ἐτράπη εἰς φυγὴν.

« Μήπως ἔκλεψας τὸν ἄρτον τοῦτον, Κάρολε.» ἐφώναζεν ὁ Ἰακώβος πρὸς τὸν σκύλον· « ἔλθε καὶ εἰπέ το εἰς τὸν κύριόν σου, καὶ αὐτὸς θέλει ζητήσῃ ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον ἕν κόκκαλον διὰ σέ.» Ὁ Κάρολος ἐπέστρεψε καὶ ἐκύτταξε πρῶτον τὸν Ἰακώβον, δεῦτερον τὸν ἄρτον καὶ τελευταῖον τὴν μητέρα τοῦ Ἰακώβου.

« Πρέπει νὰ δώσῃ ὀπίσω ὁ Κάρολος τὸν ἄρτον,—εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου,—καὶ πιστεύω ὅτι θέλει ὑπακούσει, ἂν ὑπάγγῃς μετ' αὐτοῦ.»

Ὁ Ἰακώβος λαβὼν τὸν πῖλόν του ἐκ τοῦ ξύλου οἴσου ἐκρέματο, εἶπεν εἰς τὸν σκύλον του· « Ἐλθε, καλέ μου σκύλε, Κάρολε, ἔλθε καὶ ἄς ἀποδώσωμεν τὸν ἄρτον εἰς τὸν κύριόν του, καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν διὰ σέ φιλοδωρήσω μὲ ἕν κόκκαλον.» Ὁ Κάρολος κατὰ πρῶτον ἐδίσταζε καὶ ἐπροσποιεῖτο ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ τὸν ἄρτον, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἰακώβος ἐπέμενε καὶ μάλιστα ἠπειλεῖ ὅτι ἤθελε τὸν τιμωρήσει, ὑπήκουσε καὶ τὸν ἔλαβε. Προπορευόμενος δὲ τοῦ Ἰακώβου, ἔφθασε μετ' ὀλίγον πλησίον τοῦ ἐργαστηρίου, οἴσου ὁ Μαστρογιάννης καὶ ὁ Πέτρος ἐκάθηντο τρώγοντες καὶ ἀφῆκε κρυφίως εἰς τοὺς πόδας των τὸν ἄρτον.

«Μπα! κύρ σκύλε· μᾶς ἐπιστρέφεις λοιπὸν τὸν ἄρτον!» ἀνεφώνησεν ὁ εἰς· «Σὺ, βλέπω εἶσαι τίμιος σκύλος, τιμιώτερος ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους.» Ἐπειτα δὲ ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Ἰάκωβον Σὺ εἶσαι Ἰάκωβε; ἀνεφώνησεν. Ἰδικός σου εἶναι ὁ σκύλος; Διατί δὲν ἐκράτησες τὸν ἄρτον;

«Διότι ἐνομίσαμεν ὅτι ὁ Κάρολος τὸν εἶχε κλέψει, καὶ ἡ μήτηρ μου δὲν θέλει νὰ ἔχη κλεμμένα πράγματα εἰς τὴν καλύβην,» ἀπεκρίθη ὁ Ἰάκωβος.

«Ἀλλὰ σὺ φαίνεσαι ὅτι πεινᾶς, διατί δὲν ἔτρωγες ἀπὸ τὸν ἄρτον, καὶ νὰ δώσης ἐν τεμάχιον καὶ εἰς τὸν σκύλον σου;»

«Πῶς ἠδυνάμην νὰ τὸ κάμω! Κατ' ἀρχάς, ὅτε ὁ Κάρολος ἔφερε τὸν ἄρτον ἤμιν τόσον πεινασμένους, ὥστε δὲν ἐσυλλογίσθην ὅτι τὸν εἶχε κλέψει· κατόπιν ὅμως τὸ ἐνόησα καὶ ἠνάγκασα αὐτὸν νὰ τὸν ἐπιστρέψῃ, ἂν καὶ δὲν ἠθέληεν.»

Οἱ δύο ἐργάται συνεννοηθέντες διὰ βλεμμάτων ἔδωκαν εἰς τὸν Ἰάκωβον ὀλίγα χρήματα διὰ νὰ ἀγοράσῃ ἄρτον, τὸν δὲ κλαπέντα ἄρτον δὲν ἐδέχθησαν, ἀλλὰ τὸν ἔδωκαν εἰς αὐτὸν διὰ τὸν σκύλον του, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς τιμιότητός του.

Ὁ Ἰάκωβος ἐπιστρέφων εἰς τὴν καλύβην του ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον, καὶ καθὼς εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν σκύλον του, ἐζήτησεν ἐν κόκκαλον δι' αὐτόν· διηγηθεὶς δὲ εἰς τὸν ξενοδόχον τὴν ἱστορίαν τοῦ ἄρτου, τόσον τὸν εὐχαρίστησεν, ὥστε οὗτος τοῦ ἔδωκε καὶ ἐν κομματίον χοιρομηρίου. Ὁ Ἰάκωβος ἐπανελθὼν εἰς τὴν καλύβην του ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ὄσας τροφὰς ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ οὕτως ἐδείπνησε πλουσιοπαρόχως μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῆς μικρᾶς ἀδελφῆς του.

«Πρέπει νὰ εὐχαρισήσωμεν τὸν Κάρολον διὰ τὸν καλὸν τοῦτον δαίπνον,» εἶπεν ὁ Ἰάκωβος πρὸς τὴν μητέρα τῆ· ἀλλὰ σκεφθεὶς ἐπὶ μικρόν, «Ὅχι» εἶπε, «ἀνομίζω, ὅτι ἀντὶ τούτου πρέπει νὰ εὐχαριστήσωμεν σέ, ἀγαπητὴ μητὴρ, διότι, ἂν σὺ δὲν μας ἐδίδασκες νὰ ἤμεθα τίμιοι, δὲν ἠθέ-

λαμεν ἐπιστρέφει τὸν ἄρτον, οὐδὲ ἠθέλαμεν ἔχει τοὺς δύο τούτους ἄρτους καὶ τὸ προσφάγιον.»

«Ἡ καλλιτέρα πολιτικὴ εἶναι ἡ τιμιότης.»

ΚΑΛΟΝ ΑΝΤΙ ΚΑΚΟΥ.

«Σὲ παρακαλῶ, μητὴρ, σήμερον νὰ μοῦ δώσης ὀ δύο μῆλα διὰ προσφάγιον.» εἶπε πρωτὰν τινὰ ἡ μικρὰ Ἄννα πρὸς τὴν μητέρα τῆς, «διότι σκοπεύω νὰ δώσω ἐν ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Ἰωάνναν.»

Εὐχαρίστως, θύγατερ· ἀλλὰ διατί θέλεις νὰ δώσης ἐν ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Ἰωάνναν;» ἠρώτησεν ἡ μήτηρ.

«Διότι,» ἀπεκρίθη ἡ Ἄννα, «χθὲς αὐτὴ ἔκλεψεν ἀπὸ τὸ καλάθιον τὸ μῆλον, τὸ ὅποιον μοῦ ἔδωκας καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ δοθῇ εἰς αὐτὴν ἀφορμὴ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν κακὴν ταύτην πρᾶξιν καὶ σήμερον. Ἡ διδασκάλισσα μᾶς εἶπεν ὅτι τότε προσευχόμεθα εὐκρινῶς λέγοντες, «Καὶ μὴ φέρῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ὅταν προσπαθῶμεν ὄχι μόνον ἡμεῖς νὰ ἀποφεύγωμεν πάντα πειρασμόν, ἀλλὰ καὶ νὰ βοηθῶμεν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μὴ ὑποπίπτουν εἰς πειρασμόν.»

Ἡ μικρὰ Ἄννα λαβοῦσα τὰ δύο μῆλα ἔδωκεν ἐν ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Ἰωάνναν· αὕτη ὅμως μετ' ὀλίγον τὸ ἐπέστρεψεν εἰπούσα, «Πάρε το ὀπίσω, ἀκριθὴ μου Ἄννα, διότι ἐπιθυμῶ διὰ τοῦτου ν' ἀντικαταστήσω ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον χθὲς σοὶ ἔκλεψα.»

Ἡ μὲν Ἰωάννα ἔκτοτε ἔπαυσε νὰ κλέπτῃ, ἡ δὲ Ἄννα διὰ τῆς ἀγαθῆς αὐτῆς ψυχῆς ἔσωσε τὴν φίλην τῆς.

ΕΠΙΡΡΟΗ ΚΑΛΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ.

Λέγεται ότι ο Άγγλος Γουλιέλμος Μάρσος τετραετής την ηλικίαν ὄν, ἕνεκα μικροῦ τινος σφάλματος, ἐκλείσθη ὑπὸ τῆς τροφῆς του εἰς τὸ κελλάριον, ὅπου ἔμεινεν ἰκανὴν ὥραν μετὰ τὸ γεῦμά του. Ἡ τροφὸς ἐνθουμήθη ἐν τῷ μεταξὺ ὅτι ἐκεῖ ἦσαν τινὰ πινάκια μὲ πορτοκάλια, μήλα καὶ ἄλλα γλυκύσματα, τὰ ὅποια τὸ παιδίον ἐμπόρει νὰ φθάσῃ. Ὅθεν ἔσπευσε πρὸς τὸ κελλάριον καὶ πλησιάσασα ἐκύτταξε δι' ἑνὸς παραθύρου ὅποια δ' ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ τῆς ἰδοῦσα τὸ πεινασμένον παιδίον, ἀτενίζον πρὸς τὰ ὀπωρικά μὲ τὰς χεῖρας ὀπισθεν, καὶ ἀκούσασα αὐτὸ νὰ λέγῃ, «Γουίλη δὲν πρέπει νὰ ἐγγίξῃς τὰ ὀπωρικά ἐκεῖνα — αὐτὰ δὲν εἶναι τοῦ Γουίλη!»

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΟΥΑΛΤΕΡ ΣΚΩΤ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΤΟΥ.

Ὁ μέγας Ἄγγλος μυθιστοριογράφος τοῦ αἰῶνός μας, Σκῶτ, ἔδωκε τὴν ἐπομένην συμβουλήν εἰς τὸν υἱὸν του. — «Ἀναγίνωσκε, ἀγαπητέ μου Κάρολε, τὰ ὠφελιμώτερα. Ὁ ἄνθρωπος διαφέρει ἀπὸ κτήνη καὶ πτηνὰ μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι ἔχει τὰ μέσα τοῦ ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τὰς τῶν προγόνων αὐτοῦ γνώσεις. Ἡ χελιδὼν κτίζει τὴν αὐτὴν φωλεάν, τὴν ὅποیان ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς ἔκτισαν, καὶ τὸ στρουθίον δὲν κερδαίνει τίποτε ἀπὸ τὴν πείραν τῶν γεννητόρων του. Ὁ υἱὸς τοῦ σοφοῦ χοίρου, ἂν εἶχεν υἱὸν ἤθελεν εἶσθαι ἀπλοῦν κτήνος, καλὸν μόνον διὰ τὰ χοιρομήριά του. Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα μὲ τὸν ἄνθρωπον. Οἱ πρόγονοι ἡμῶν διέτριβον εἰς σπή-

λαια καὶ σπηλῆς, ἐκεῖ ὅπου ἡμεῖς κατασκευάζομεν παλάτια διὰ τοὺς πλουσίους καὶ ἀναπαυτικὰς καλύβας διὰ τοὺς πτωχοὺς· διατί δὲ τοῦτο; διότι ἔχομεν τὴν δύναμιν, θεωροῦντες τὰ παρελθόντα, νὰ ἐπιβελτιώνωμεν τὰς βελτιώσεις τῶν προγόνων ἡμῶν, καὶ ν' ἀποφεύγωμεν τὰ σφάλματά των. Ἀλλὰ πρὸς κατόρθωσιν τοῦτου ἀπαιτεῖται ἡ σπουδὴ τῆς ἱστορίας, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτῆς μὲ τὰ γενόμενα.»

ΚΑΛΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ.

Ἐάν ἐπιθυμῆς τὰ χεῖλη σου νὰ μὴ σφάλλων, εἰς πέντε πράγματα πρέπει νὰ προσέχης· περὶ ποῖου ὁμιλεῖς· πρὸς ποῖον· πῶς· ποῦ καὶ πότε.

— Τὰ καλὰ παιδιά εἰμποροῦν νὰ γείνουν πολὺ ὠφέλιμα καὶ ἂν ᾖναι πολὺ μικρά.

ΦΙΛΟΦΡΟΣΥΝΗ.

Πολλὰ παιδιά καὶ κοράσια ἀρέσκονται νὰ μάλνουν καὶ νὰ θυμόνουν, ἀλλὰ τὰ καλὰ παιδιά εἶναι πολὺ φιλόφρονα τὸ ἕν πρὸς τὸ ἄλλο καὶ ἕκαστον προσπαθεῖ νὰ κάμῃ τὸ ἄλλο εὐτυχές.

Ὅς τὰ φυτὰ τὸν στόμαχον πρόσχε νὰ ποτίζης, Ἄλλὰ ποτὲ μὲ πλησμονὴν νὰ μὴ καταποντίζης· Τὴν ζωὴν καὶ τὴν υγίαν συντηρεῖ μὲν ἡ τροφή, Κατατρώχει δὲ καὶ κόπτει αἰωνίως ἡ τρυφή· Δὲν τρέφουσι τὸν ἄνθρωπον ὅσα ἀποθηκεύει, Ἄλλ' ὅσα εὐκολώτερα ὁ στόμαχος χωνεύει· Ὅσοι τοῦ Βάχου τὸν χυλὸν πίνουσι μ' ἀμετρίαν, Οὗτοι θὰ ὑποφέρωσι χολῶν τὴν τιμωρίαν, Ποδάγραν καὶ παράλυσιν καὶ τὴν ἀποπληξίαν. Εἰς δὲ τὴν οἰκογένειαν φέρουσι δυστυχίαν. Ἐχων τοὺς πόδας σε ζεσοὺς, τὴν κεφαλὴν δὲ κρύαν, Καὶ τὴν κοιλίαν ἐλαφρὰν, ἑατροῦ δὲν ἔχεις χρείαν. Ἀδύνατον εἶναι ποτὲ λαὸς νὰ συνειθίσῃ Προθύμως καὶ ἐπιμελῶς τὸ μέλλον νὰ φροντίσῃ, Ἄν ἔσῃς ᾗν' ἀβέβαιος τοῦ ὅτι αἱ σπουδαίαι του, Οἱ κόποι του οἱ τίμιοι καὶ αἱ προσπάθειαι του, Θὰ λάβουν ἔκθασιν καλὴν καὶ ὠφέλειαν τελείαν, Καὶ νὰ προσμένῃ μάλιστα καλὴν ἀντιμισθίαν· Καὶ ὅτι ὅσ' ἀπέκτησε καὶ ὅσα ἀποκτήσῃ, Δικαία νομοθέτησι θέλει τὰ ἀσφαλίσει.